

Archiving by Design: nový evropský princip správy informací

ZBYŠEK STODŮLKA

ISSS 2024

HRADEC KRÁLOVÉ, 13. 5. 2024

Analýza potřebnosti...

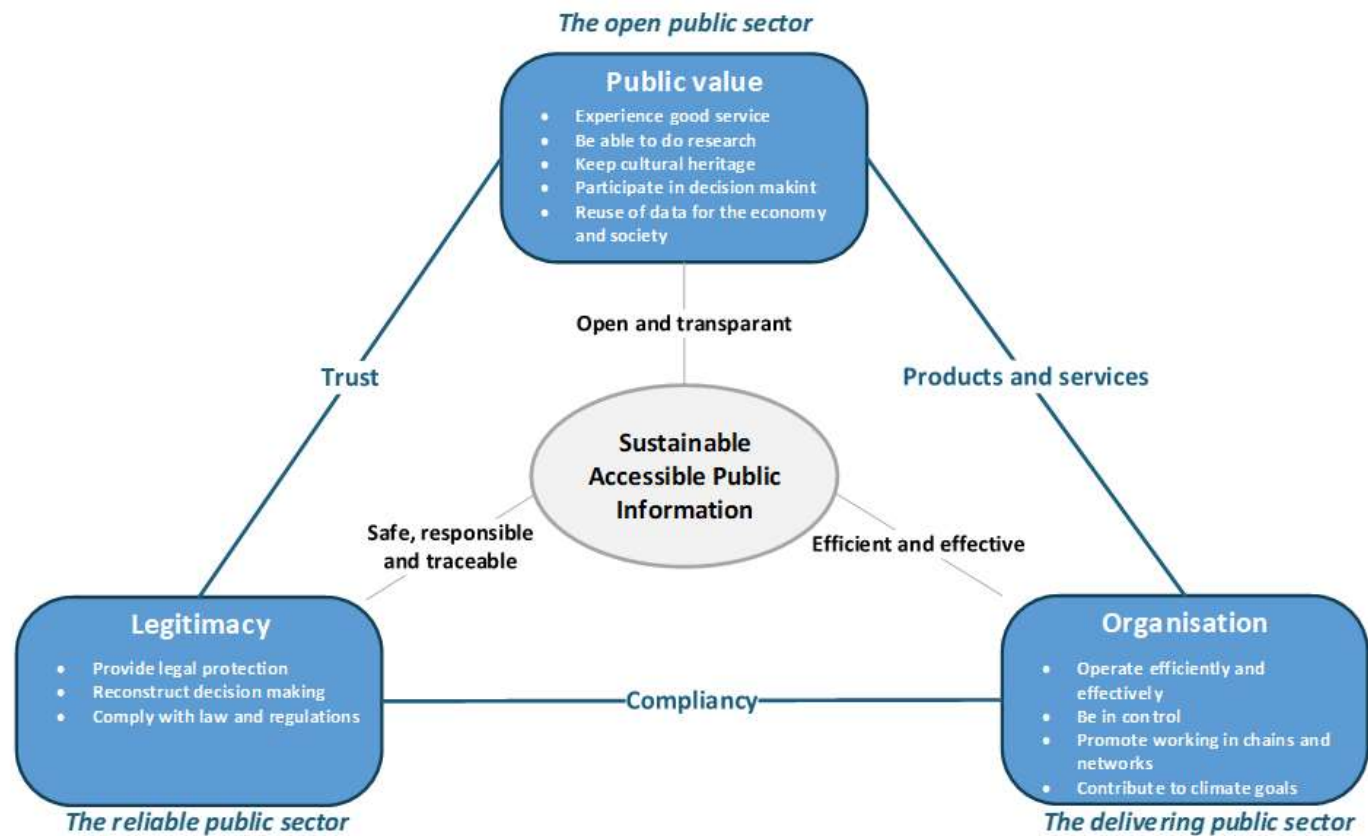
- problémy správy dokumentů v digitální tranzici
- nedochování dokumentů a dat ohrožuje fungování demokratických institucí
- (znovu)využití informací a dat vědeckým i soukromým sektorem základem znalostní ekonomiky
- neefektivní zpracování, neevidence dokumentů v eSSL (např. e-mailů), chybějící exporty (archive) z informačních systémů atd.
- např. Norský kontrolní úřad 2017, analýza informačních systémů pro správu dokumentů a služeb vytvářejících důvěru – MV ČR 2018/2019

... aneb jde to dělat lépe?

- DUTO (Nizozemsko)
- Sandbox (Norsko)
- Posuzování archivní hodnoty informačních systémů (ČR)

Creating public value by Sustainable Accessibility

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/duto-raamwerk>

Archiving by Design

- pracovní skupina Evropské archivní skupiny (European Archives Group – poradní orgán Evropské komise)
- zástupci členských zemí EU, Norska, Švýcarska a Evropské komise
- důraz na zavedení moderního principu v evropském informačním managementu vedle stávajících Open by default nebo Privacy by design

foto: Archivverket Oslo, květen 2022

Udržitelně dostupné informace

- formuluje šest základních charakteristik udržitelně dostupné informace (sustainable accessibility):
- 1. dohledatelnost (findable);
- 2. dostupnost (available);
- 3. čitelnost (readable);
- 4. interpretovatelnost (interpretable);
- 5. spolehlivost (reliable);
- 6. budoucí ověřitelnost (future proof)

Archiving by Design

This document was prepared by the European Archives Group and provides a definition of Archiving by Design as one of the new principles of European information governance. The concept of sustainable accessibility to information is the premise for a pan-European approach for the records management community and archives to address the challenges of digital transformation.

Problem statement

Digital transformation keeps altering the playing field in which we operate as an archival and records management community.

- Information is everywhere, and its growth is exponential.
- Information takes on new forms.
- Information is used and re-used in novel ways utilizing new technologies.

Traditional approaches for archives and records management no longer prove to be effective in the public sector. Information created or received might never reach the dedicated archival or records management systems we have created. There is too much information to manage, and digital information has to be available from the first moment in the life cycle to be used and reused outside the primary working process. It is time consuming and expensive to optimize in retrospect the accessibility of information that already has been created. Traditional archiving is perceived as an activity that starts after the working process is finished. It is more effective when information systems are designed in such a way that future accessibility of information is secured. When this is combined with early identification of the existence and value of information, with management of the entire life cycle, information of enduring value will be preserved and accessed in digital archives more efficiently.

The need to link and share data, to re-use it for the public, scientific and private sector is growing with the aim to create a single European data space on a single market. Design of information systems should be following this goal (e.g. implementation of Data Governance Act) as previously embodied in principles like Open by Default and Privacy by Design.

The records management community is currently failing to deliver on the public values that the archival and records management community stands for, confronted with problems such as:

- Trustworthy or complete information is not available for decision making, which decreases the quality of public service.
- Lack of transparency because information is difficult to find declines the trust in public institutions.
- The economic potential of open data and the re-use of public sector information, e.g. based on Open-Data Directive, cannot be fulfilled because data is unavailable and/or its quality is compromised because of lacking usage of authentic sources and incomplete descriptions of data models and datasets, which leads to stagnation of innovation and economic growth.
- Information with cultural and historical research value created in unmanaged information systems environments is in danger of being lost forever.

Uživatelské potřeby – interní a externí

Pověřenec pro ochranu osobních údajů
Záznamy o činnostech zpracování (čl. 30 GDPR), implementace ochrany OÚ do vnitřních předpisů (např. skartační lhůty), hlášení porušení zabezpečení osobních údajů

Manažer kybernetické bezpečnosti (vč. architekta, řídicího výboru atd.)
Analýza rizik ve spolupráci s garanty aktiva, implementace opatření, hlášení kybernetického bezpečnostního incidentu

Koordinátor (otevírání) dat
Kategorizace dat, otevírání dat, anonymizace/pseudonymizace atd.

Metodik správy dokumentů
Řízení správy dokumentů v organizaci, architektura správy dokumentů ve spolupráci s poskytovatelem IT infrastruktury a dodavatelem IT řešení, správa rolí a identit v eSSL/ISSD, koordinace a tvorba vnitřních předpisů, kontrola jejich aplikace

Útvar organizace (garant agency)

Poskytovatel IT infrastruktury (interní/externí)

Spisovna

Dodavatel IT řešení (např. eSSL/agendového IS atd.)

úřad pro ochranu osobních údajů
the office for personal data protection

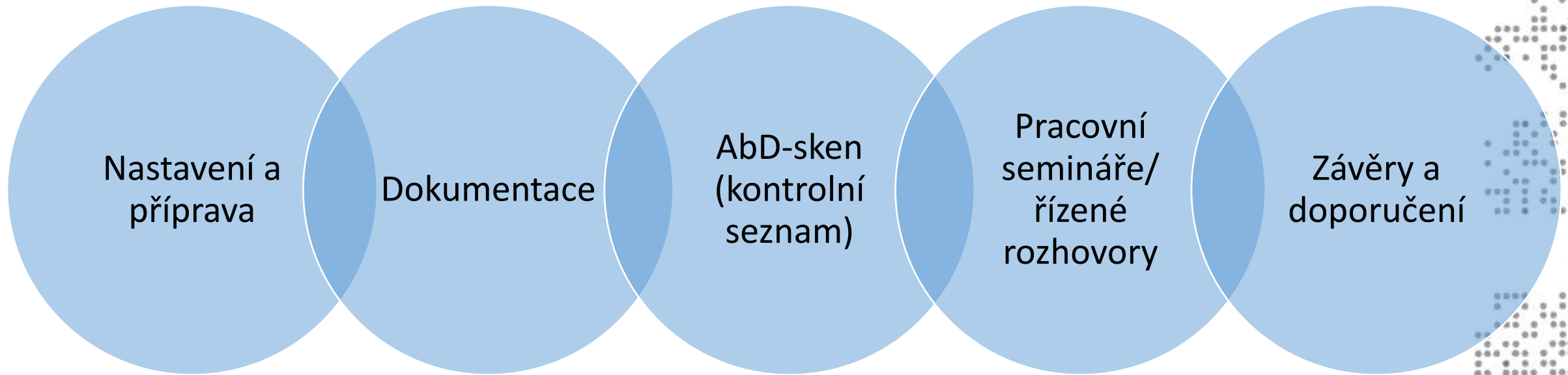
OTEVŘENÁ DATA

NÚKIB

NA RP | Národní archivní portál

Průběh posouzení dle AbD

AbD-sken (kontrolní seznam)

Guidelines for using the archiving by design scan

- Informační model (Information model)
- Informační hodnota (Information value)
- Spisový a skartační plán (Retention plan)
- Vyhledávání a reprezentace (Search and representation)
- Preferované/otevřené formáty (Preferred/open formats)
- Metadata (Metadata)
- Zničení (Destruction)
- Export (Export)
- Právo přístupu (Right of access)
- Bezpečnost (Security)

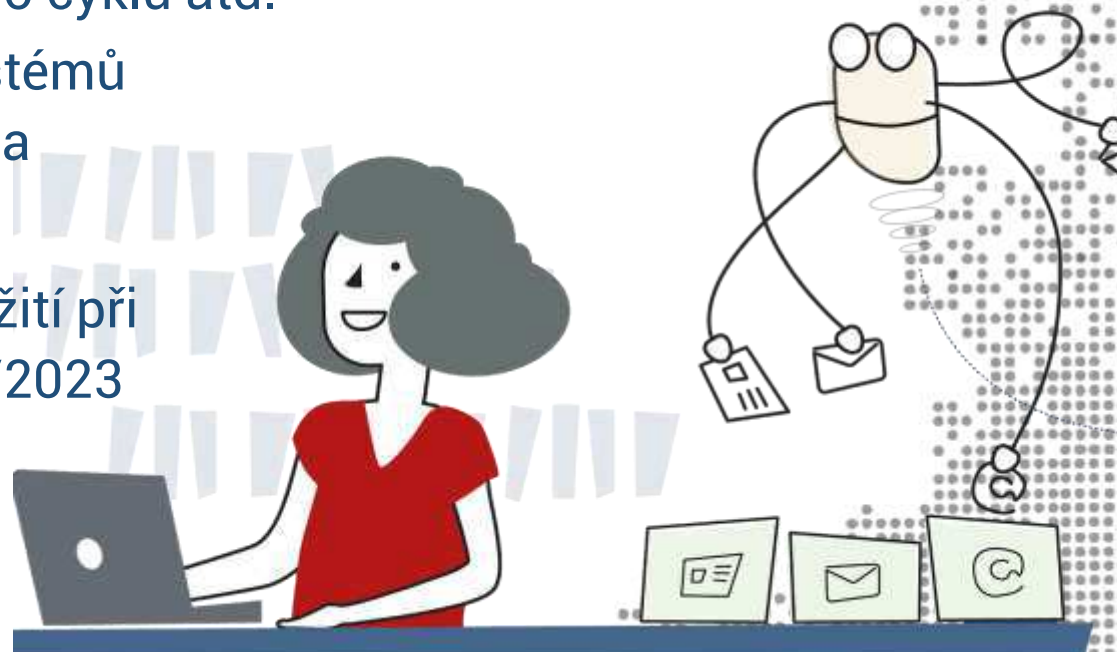

Information value

Description	The organisation has assessed all its information objects for their reuse value and required accessibility levels. The reuse value of information can for example be legal, administrative, financial, historical, etc.
Objective	An organisation must have a clear understanding of "why" it gathers and maintains the information objects and "how" these information objects must be available. Such insights allow the organisation to determine which information object must be sustained for the long-term and which must not.
Implementation	<ul style="list-style-type: none">* Information value can be recorded as part of the information model described above;* Organisation should make an effort to document the justifications for the assigned value (e.g. is there a legal act requiring the collection of the information, which business function(s) make use of the information, which stakeholder groups reuse the information);* The value of information can be determined by using risk assessment techniques (i.e. what are the risks if the data is not available any more);* Accessibility levels should be recorded using a consistent taxonomy (e.g. public, available for registered users, available after 5 years, available if anonymised);* Information value is often seen as subjective. Make sure to involve ALL stakeholders into the assessment!;* In practice the assessment of information value can be done in parallel with assigning retention periods, and to some extent it is possible to also apply local, national or international appraisal techniques for this task and, depending on legal requirements involvement of archive, it is necessary or recommended to set the enduring value of information.
Questions	<ul style="list-style-type: none">* Is the information value recorded for all information objects?* Are accessibility levels recorded for all information objects?* Are the explanations and reasoning for information value appropriate and understandable?

Co nám může přinést?

- posouzení je řízená (projektová) iterace s využitím know-how původce, archivu i budoucích uživatelů dat (např. vědeckého výzkumu)
- nastavení optimálních strategií uchovávání a archivace (i s ohledem na různé uživatelské potřeby) může zahrnovat dodání popisu (dokumentace) a export změnových dat, časové snímky, export s ukončením životního cyklu atd.
- proaktivní přístup již při tvorbě informačních systémů dle AbD je nejvhodnější pro trvalé uchování a zpřístupnění informací
- implementace po finalizaci EK s možnostmi využití při implementaci § 3a zák. 499/2004 Sb., vyhl. 360/2023 Sb., Informační koncepci ČR atd.

Děkuji za pozornost

Národní archiv
Oddělení digitálního archivu a digitálních služeb
Archivní 2257/4
Praha 4 - Chodovec

[zbysek.stodulka\(at\)nacr.cz](mailto:zbysek.stodulka(at)nacr.cz)

